

Bestuursverslag 2020

PCBO Ferwerderadiel

(40789)

Datum: juni 2021

INHOUDSOPGAVE

- H 1 Inleiding*
 - 1.1. Inleiding*
 - 1.2. Instellingsgegevens*
 - 1.3. Visie en missie PCBO Ferwerderadiel*
 - 1.4. Organisatiestructuur*
 - 1.5. Kernactiviteiten en speerpunten bestuursbeleid 2020*
 - 1.6 Overige informatievereisten*

- H 2 Uitgangspunten bestuursverslag*
 - 2.1. Doel bestuursverslag*
 - 2.2. Functie bestuursverslag*

- H 3 Onderwijs*
 - 3.1. Leerlingenaantallen en prognose*
 - 3.2. Onderwijs en zorg*

- H 4 Personeel*
 - 4.1. Algemeen*
 - 4.2. Strategisch personeelsbeleid*
 - 4.3. Professionalisering*
 - 4.4. Werkdrukmiddelen*
 - 4.5. Ziekteverzuimpercentage*
 - 4.6. Beheersing van uitgaven inzake uitkeringen na ontslag*

- H 5 Huisvesting*

- H 6 Financiën*
 - 6.1. Inleiding*
 - 6.2. Financiële kaders*
 - 6.3. Treasury beleid*
 - 6.4. Kengetallen*
 - 6.5. Analyse financiële situatie*
 - 6.6. Analyse resultaat*

- H 7 Toekomstparagraaf*

- H 8 Continuïteitsparagraaf*

- Bijlagen*
 - 1. Verslag Commissie Intern Toezicht 2020*
 - 2. Organogram PCBO Ferwerderadiel*
 - 3. Locaties scholen PCBO Ferwerderadiel*
 - 4. Bestuurssamenstelling per 01-08-2020*

H 1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Het bevoegd gezag van een vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarverslag.

Het jaarverslag bestaat uit twee documenten, namelijk het bestuursverslag en de jaarrekening. Voor 1 juli van elk jaar dient het jaarverslag van het voorgaande jaar bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te zijn ingediend. Middels dit verslag verantwoordt het bestuur van PCBO Ferwerderadiel de inzet van publieke middelen voor christelijk primair onderwijs in de gemeente Ferwerderadiel.

Horizontale verantwoording

Met dit jaarverslag wil het bevoegd gezag van de vereniging verticaal verantwoording afleggen aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en horizontaal aan de ouders, werknemers en de (G)MR.

1.2 Instellingsgegevens

Naam:	Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Ferwerderadiel
Bestuursnummer:	40789
Rechtsvorm:	vereniging, opgericht in 1996
K.v. Koophandel nr:	40005874
Postadres:	Postbus 20, 9074 ZL Hallum
Bezoekadres:	De Streek 4, Ferwert
Telefoon:	0518 - 412489

1.3 Visie en missie van PCBO Ferwerderadiel

Grondslag

De vereniging heeft als grondslag de Bijbel als Gods woord. Deze bron vormt het uitgangspunt en het kader voor de normen en waarden, van waaruit het onderwijs vorm gegeven wordt. Wij willen de kinderen op onze scholen leren hun keuzes te maken vanuit respect, verantwoordelijkheid, solidariteit en zorg voor hun medemensen en hun leefomgeving.

Doel

1. De vereniging heeft als doel vanuit de Bijbelse relatie met God, de jonge mens als lid van een gemeenschap waarin jongeren en ouderen leven uit Godsvertrouwen, te begeleiden en te stimuleren op zijn weg naar volwassenheid.
2. De vereniging stelt zich ten doel werkzaam te zijn tot instandhouding van scholen voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in Burdaard, Blije, Ferwert, Hallum en Marrum en tot oprichting van scholen in het werkgebied van de vereniging.
3. Zij tracht dit doel te verwerkelijken door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de regionale en algemene belangen van het Christelijk onderwijs behoort door het houden van vergaderingen en voorts door alle andere wettige middelen, welke tot het gestelde doel dienstig zijn.

In bovenstaande artikelen uit de statuten staat beschreven wat we met onze vereniging willen bereiken en waar we voor willen staan. Onze missie of opdracht leiden we daaruit af. De missie geeft kort en kernachtig aan wat we willen bereiken en geeft richting aan ons beleid.

Visie op onderwijs en opvoeding

De scholen geven de christelijke identiteit gestalte door het vertellen en beleven van verhalen uit de Bijbel en door de omgang met elkaar. Ieder kind is een uniek, door God geschapen wezen, met eigen aanleg en mogelijkheden. In nauw overleg met de ouders wordt getracht het kind zo goed mogelijk te begeleiden, zodat het zich optimaal kan ontplooien, met aandacht voor zowel de verstandelijke als de emotionele ontwikkeling. Vanuit deze uitgangspunten moet de school een veilige en vertrouwde leefomgeving zijn en een pedagogisch klimaat bieden waarin onderwijs zo georganiseerd is dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Missie

PCBO Ferwerderadiel geeft vanuit Bijbelse visie vorm en inhoud aan onderwijs, dat aan elk kind recht doet.

Dit betekent dat veiligheid, ontplooiing en acceptatie centrale begrippen zijn.

Het onderwijs houdt daarom meer in dan leren alleen. Ook opvoedkundige en levensbeschouwelijke aspecten spelen een rol. Van een leerkracht mag worden verwacht dat hij of zij deze visie en missie uitdraagt, dat kinderen in hun waarde worden gelaten en dat er respectvol met elkaar wordt omgegaan.

1.4 Organisatiestructuur

1. Algemene Leden Vergadering
2. Commissie Intern Toezicht
3. Directeur-bestuurder (Bestuur)
4. Schooldirecteuren
5. Medezeggenschap
6. Schoolcommissies

Zie voor het organogram van PCBO Ferwerderadiel Bijlage 2.

Code Goed Bestuur

PCBO Ferwerderadiel hanteert de Code Goed Bestuur zoals deze door de leden van de PO-raad is vastgesteld. Het bestuur heeft een statutaire scheiding aangebracht tussen bestuur, de directeur-bestuurder en toezicht, de Commissie Intern Toezicht.

1.5 Kernactiviteiten en speerpunten van het gevoerde bestuursbeleid in 2019

De kernactiviteit van de vereniging

Het geven van christelijk onderwijs aan basisschoolleerlingen in de gemeente Ferwerderadiel is de kernactiviteit van de vereniging. Een belangrijk uitgangspunt van de vereniging is de scholen in de dorpen zo goed mogelijk in stand te houden.

Bestuurlijke zaken

De meeste zaken waar het bestuur mee bezig is, dragen een school overstijgend karakter. In 2020 heeft het bestuur zich, naast de reguliere zaken, vooral beziggehouden met het regelen van de gevolgen van de Corona-pandemie op onze scholen.

1.6 Overige informatievereisten

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het schoolbestuur is zich continu bewust van het maatschappelijk speelveld waarin het zich bevindt en van de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de vereniging inhoud te geven. Dit onderwerp maakt tevens onderdeel uit van de dialoog die het bestuur met andere betrokken partijen voert. In de toekomst wordt hieraan nadere invulling gegeven.

Toelatingsbeleid

De scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen van ouders die de grondslag van de vereniging respecteren.

Internationalisering

Internationalisering is bij onze vereniging niet van toepassing.

Klachtenregeling

Het bestuur is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van de besturenorganisatie Verus en heeft een klachtenregeling. Naast ouders en leerlingen kan een ieder die deel uitmaakt van de schoolgemeenschap klachten indienen. Die kunnen betrekking hebben op gedragingen en beslissingen van het bestuur en personeel of het nalaten daarvan en ook op gedragingen van anderen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap.

De klachtenregeling is alleen van toepassing als andere mogelijkheden om gehoor te vinden voor een klacht zijn uitgeput. Veruit de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school zullen in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze worden afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van de klacht niet mogelijk is, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op deze klachtenregeling.

In 2020 zijn er geen klachten bij het bestuur of de landelijke klachtencommissie binnengekomen met betrekking tot onze vereniging.

H 2. UITGANGSPUNTEN

2.1. Doel van het bestuursverslag

Het doel van dit verslag is inzicht te geven in de besteding van de beschikbaar gestelde middelen waarmee aan de scholen toevertrouwde kinderen onderwijs geboden krijgen.

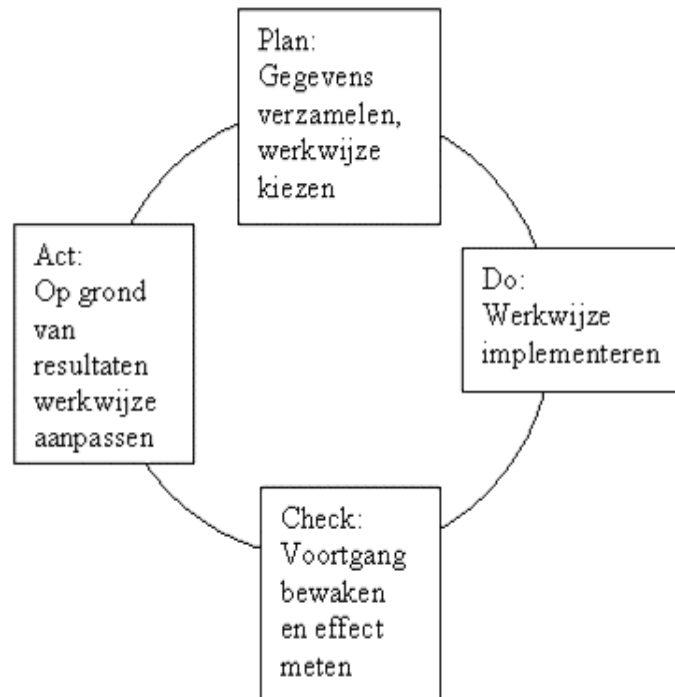
Het bestuur wil met dit verslag met name inzicht geven in het (financiële) reilen en zeilen van de vereniging aan het personeel, de ouders en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.(GMR)

Verder kan het gebruikt worden voor informatie aan bijvoorbeeld het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de onderwijsinspectie, het voortgezet onderwijs, de gemeente en de peuterspeelzalen in de regio.

Het verslag is een middel om op hoofdlijnen een beeld te geven waar de beschikbare geldelijke middelen aan zijn besteed en in de toekomst aan zullen worden besteed.

Ook past het in de plan-do-check-act gedachte die we bij de kwaliteitszorg binnen de vereniging hanteren.

Ter verduidelijking volgt hieronder de kwaliteitscirkel van Deming.

2.2 Functie van het bestuursverslag

Het bestuurs- en jaarverslag kent onder andere de volgende functies:

- een verantwoordingsdocument
- een (intern) beheer document
- een informatiedocument
- een vergelijkingsinstrument
- een public relations document.

H 3. ONDERWIJS

3.1 Leerlingenaantallen en leerlingenprognose

De belangrijkste doelstelling van de vereniging is het verzorgen van christelijk basisonderwijs in de dorpen binnen de voormalige gemeente Ferwerderadiel.

Per 1 augustus 2019 is de Flieterpen in Reitsum gesloten en zijn er in vijf dorpen basisscholen te vinden die variëren in leerlingenaantal van 68 tot meer dan 243 leerlingen.

Hieronder staat een overzicht van de leerlingenaantallen per teldatum 1 oktober 2019 en een leerlingenprognose voor de komende jaren vermeld. Hoewel een prognose vanwege onvoorziene omstandigheden jaarlijks moet worden bijgesteld is de verwachting dat het aantal leerlingen op de scholen van PCBO Ferwerderadiel de komende jaren licht zal blijven dalen, mede door de sluiting van de Flieterpen in Reitsum met ingang van 1 augustus 2019. Prognoses over een periode van 15 jaar laten een beeld van geleidelijke krimp zien. Het bestuur zal de komende jaren daarop moeten anticiperen.

De leerlingenaantallen per 1 oktober 2019 en een leerlingenprognose voor de komende jaren

feitelijk		1-10-2017		1-10-2018		1-10-2019		1-10-2020	
		OB	BB	OB	BB	OB	BB	OB	BB
04JG	De Flieterpen	10	23	8	20				
05OU	It Fundamint	122	115	125	107	119	124	107	132
06QO	De Ikker	37	36	34	37	34	34	32	35
07ME	Op Streek	46	48	43	49	47	47	49	42
08BI	De Welle	64	65	73	48	72	59	75	59
08LZ	Aasterage	85	63	70	67	68	65	65	68
		714		681		669		664	
prognose		1-10-2021		1-10-2022		1-10-2023		1-10-2024	
		OB	BB	OB	BB	OB	BB	OB	BB
05OU	It Fundamint	99	123	93	123	83	124	89	106
06QO	De Ikker	30	36	36	30	33	34	40	32
07ME	Op Streek	48	44	48	46	46	45	42	49
08BI	De Welle	69	68	66	75	66	77	65	75
08LZ	Aasterage	64	70	62	66	63	67	62	65
		651		645		638		625	

3.2. Onderwijs en zorg

De scholen voldoen allemaal aan de basiskwaliteit en de eindopbrengsten van onze scholen liggen boven de inspectie ondergrens. Op alle scholen wordt de IEP-toets als eindtoets afgenomen. Vanuit de bovenschoolse rapportage werken we doelgericht aan de opbrengsten van elke individuele school.

Om de kwaliteitszorg van alle scholen goed in beeld te krijgen werken wij op alle scholen met WMK (Werken met Kwaliteitskaarten). In een cyclus van 4 jaar komen alle onderdelen aanbod. De scholen nemen na analyse en gesprek binnen het team de uitkomst van WMK mee in het schooljaarplan.

De scholen gebruiken de informatie welke de Sociale Veiligheidslijst van de Kanjertraining oplevert als aanknopingspunten voor de verbetering van het veiligheidsbeleid. Op alle scholen gebruiken wij het antipestbeleid van de Kanjertraining.

Sinds 2019 wordt op alle scholen gebruik gemaakt van de meldknop van M5.

De M5 aanpak is de ontbrekende schakel in de aanpak van stelselmatig pesten. Het maakt zichtbaar wat zich buiten het zicht van volwassenen afspeelt en waardoor er meer grip ontstaat op het pesten op en rond de school.

Op verenigingsniveau is er een veiligheidsplan vastgesteld met instemming van de GMR.

Om de samenwerking binnen en tussen de scholen te versterken (van en met elkaar leren, halen en brengen) hebben we diverse werkgroepen zoals van de taalcoördinatoren, de rekencoördinatoren, de Intern Begeleiders, het zorgadviesteam, Wetenschap en techniek, het jonge kind, de werkgroep planlast en bouwoverleg. De bovenschoolse coördinator onderwijs en kwaliteit is voorzitter van deze werkgroepen en stuurt de verschillende processen aan.

Passend onderwijs

In het zorgbeleidsplan staat beschreven hoe wij binnen de vereniging werken en welke in- en externe partners betrokken zijn. Het zorgbeleidsplan is eind 2019 geëvalueerd en bijgesteld.

Het doel van PCBO Ferwerderadiel hierbij is dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Binnen PCBO Ferwerderadiel wordt gewerkt aan de hand van de cyclus van het handelingsgericht werken. HGW verbetert de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen. Het is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van de kindkenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften het betreffende kind heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast. Binnen de vereniging zijn naast de bovenschoolse coördinator onderwijs en kwaliteit ook een aantal specialismen aanwezig binnen de scholen zoals taal, rekenen, en gedrag. Vanuit het bovenschools zorgadviesteam (ZAT) wordt ondersteuning geboden aan de teams en wordt waar nodig extra ondersteuning ingezet door deze specialisten en/of het expertisecentrum "Briljant" te Leeuwarden.

Onderwijsachterstanden

In 2020 hebben de aandacht opnieuw willen richten op de inzet van programma's die ons helpen de laaggeletterdheid in de scholen te bestrijden. De nieuwe software voor jonge kinderen ter voorbereiding op het aanvankelijk lezen is in 2020 geïmplementeerd. Hierin zou de samenwerking met de bibliotheken worden gezocht. Echter, door de beperkingen als gevolg van Corona is dit proces vooralsnog gestagneerd. Tijdens de lockdown-periodes is nadrukkelijk gekeken naar die leerlingen die extra aandacht behoeven. Nagenoeg al deze leerlingen zijn op school opgevangen en begeleid.

In Hallum en Ferwert is ook in 2020 samen met "Kids First COP groep" verder gewerkt aan het uitbouwen van de scholen tot Kindcentrum, waarbij onderwijs en opvang meer en meer op elkaar worden afgestemd.

De onderwijsachterstandsmiddelen worden voornamelijk ingezet voor het verkleinen van de groepen op De Ikker.

H 4. PERSONEEL

4.1. Algemeen

Het bevoegd gezag is werkgever van de medewerkers op de scholen. Op 31 december 2020 waren 77 personeelsleden in dienst voor in totaal 46.89 Fte.

Verdeling van de medewerkers van PCBO Ferwerderadiel per salarisgroep

Categorie	Functienaam	Inschaling	FTE
Management	Directeur	D12	2,9000
	Directeur-bestuurder	B2	1
OP	Leraar basisonderwijs	L10	32,2506
	Leraar basisonderwijs	L11	2,1238
	Leraar basisonderwijs	L12	0,1000
	LIOa	L10-1 50%	2,0000
OOP	Leraarondersteuner	7	0,5424
	Onderwijsassistent	4	4,0938
NOP	Directiesecretaresse	6	0,6511
	Beleidsmedewerker ICT	L10	0,4000
	Beleidsmedewerker Onderwijs	L11	0,5000
	Schoonmaak	1	2,3303

De gewogen gemiddelde leeftijd van de medewerkers van de afgelopen vier jaren

Naam	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020
40789	39,05	39,59	40,04	39,68
04JG de Flieterpen	39,27	41,23	-	-
05OU It Fundamint	39,50	38,44	38,19	37,56
06QO De Ikker	36,25	37,01	38,14	39,25
07ME Op streek	44,16	44,72	43,98	40,92
08BI De Welle	39,63	38,56	40,71	41,54
08LZ Aasterage	36,58	37,59	39,20	39,10

Hieronder staat een overzicht van de leeftijdsverdeling van de medewerkers. Daaruit blijkt dat 25% van de personeelsleden 55 jaar of ouder is. Dit betekent dat het leeftijdsfasebewust personeelsbeleid is. In 2019 was dit percentage 24%.

Leeftijdsverdeling van de medewerkers per 31 december 2020.

2019-2020 leeftijds- cohort	aantal personeels- leden	Totaal WTF
15-24	4	1,6000
25-34	18	12,1512
35-44	16	9,7641
45-54	20	11,4839
55 en ouder	19	11,8928
Eindtotaal	77	46,8920

4.2 Strategisch personeelsbeleid

Verskillende personeelsinstrumenten, zoals mobiliteit, scholing en klassenvisitatie, zijn ingezet om de werkwijze af te stemmen op de onderwijskundige visie. De persoonlijke ontwikkelplannen zijn afgestemd op de jaarthema's van de school en de vereniging. Het schooljaar 2020-2021 staat in het teken van het thema "professionele identiteit in beweging." Na een centrale aftrap zijn hier op alle scholen studiedagen aan besteed. Ook individueel heeft dit veel nieuwe inzichten gebracht.

Op schoolniveau wordt naar aanleiding van de besprekingen rondom het werkverdelingsplan steeds duidelijke waar zowel kracht als ontwikkelpunten liggen. Bij het opstellen van de schoolplannen is hier gebruik van gemaakt.

De bekwaamheidsdossiers zijn bij voorzien natuurlijk verloop geraadpleegd om te zien welke expertise de vereniging verlaat. Deze informatie wordt gebruikt bij werving en selectie.

Bij al deze processen is de GMR op verenigingsniveau en de MR op schoolniveau betrokken.

4.3 Professionalisering

Het bestuur van de vereniging heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de manier waarop medewerkers behoren te functioneren. Alle scholen binnen de vereniging beschikken over organisatie- en specifieke schoolcompetenties. Ieder personeelslid beschikt over en beheert zelf een bekwaamheidsdossier. Aan de hand van de vastgestelde gesprekkencyclus wordt de ontwikkeling en scholing van leerkrachten gemonitord. Alle leerkrachten hebben een persoonlijk ontwikkelingsplan (pop) en er vindt collegiale consultatie plaats. In het jaar 2020 zou worden gestart met een nieuwe vorm van gespreksvoering, op basis van "de vier sleutels" van Theo Wildeboer. Het beleid is aangepast en geaccordeerd door de GMR. Echter door Corona is de implementatie doorgeschoven naar 2021.

4.4 Werkdrukmiddelen

In de aanloop naar het schooljaar 2020-2021 en zijn binnen alle teams gesprekken gevoerd over de inzet van de middelen voor het verlagen van de werkdruk. Op basis van deze gesprekken is de feitelijke inzet ervan bepaald. Meer/minder bestede middelen worden verrekend.

De werkdrukmiddelen zijn als volgt ingezet:

INZET WERKDRUKMIDDELEN	Inkomsten	Uitgaven
It Fundamint	€ 61.085	€ 59.959
de Ikker	€ 17.094	€ 17.746
Op Streek	€ 23.630	€ 22.861
De Welle	€ 32.931	€ 32.800
Aasterage	€ 33.434	€ 33.824
	€ 168.173	€ 167.190

De extra personele inzet wordt gebruikt voor het realiseren van extra groepen, voor het uitroosteren van leerkrachten en het extra inzetten van onderwijsassistenten. Alle MR'en hebben ingestemd met het werkverdelingsplan van hun school.

4.4 Ziekteverzuimpercentage

Het ziekteverzuimpercentage over het kalenderjaar 2020 bedroeg 7,27%.

Ziekteverzuimpercentages PCBO Ferwerderadiel over de jaren 2015 tot en met 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
40789	7,05	9,91	8,43	7,45	6,42	7,27
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
04JG De Flieterpen	8,39	0,90	1,29	6,10	2,96	
05OU It Fundamint	5,13	9,53	9,07	10,61	7,92	7,15
06QO De Ikker	7,91	8,01	9,99	6,69	6,35	3,06
07ME Op Streek	11,73	14,65	7,12	11,98	12,70	12,00
08BI De Welle	2,91	10,48	15,90	2,39	3,50	6,84
08LZ Aasterage	6,25	15,89	7,22	6,96	5,09	7,31

Bij de interpretatie van de verzuimpercentages dient er rekening mee te worden gehouden dat het aantal onderwijsgevenden op de meeste scholen gering is en het ziekteverzuim van één medewerker een grote invloed heeft op het verzuimpercentage. Het verzuimpercentage is in 2020 gestegen. Het verzuimpercentage is geanalyseerd en wordt veroorzaakt door niet beïnvloedbaar verzuim.

4.5 Beheersing van uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

In voorgaande jaren is via resultaatbestemming een bestemmingsreserve personeel gevormd in verband met personele frictiekosten. In het verslagjaar bedroeg deze reserve € 50.000. In het kader van de WWZ is dit nodig om zo nodig transitievergoedingen te kunnen betalen. Daarnaast kan een deel van de bestemmingsreserve worden besteed aan noodzakelijke scholing, outplacement en juridische bijstand.

H 5. HUISVESTING

Het bestuur van PCBO Ferwerderadiel is van mening dat adequate huisvesting één van de essentiële randvoorwaarden is voor het geven van kwalitatief verantwoord onderwijs. In het kader van onderwijskundige aanpassingen is een aantal schoolgebouwen de afgelopen jaren aan de hedendaagse eisen aangepast.

Nieuwe onderwijskundige concepten vragen vaak ook bouwtechnische aanpassingen. Er is bijvoorbeeld behoefte aan ruimtes waar groepjes kinderen kunnen samenwerken en aan ruimtes waar met kleine groepen kinderen gewerkt kan worden. In principe heeft elke school een aparte directiekamer, een personeelsruimte en een vertrek voor de intern begeleider.

Vanaf 2015 komt het groot buitenonderhoud voor rekening van de vereniging. Hiervoor werd dit door de gemeente vergoed. In de meerjarenbegroting is hier rekening mee gehouden. Omdat het bestuur niet heeft kunnen reserveren voor groot onderhoud en/of renovaties worden investeringen welke hiermee gepaard gaan en die de economische levensduur van het gebouw beduidend verlengen, afgeschreven over een periode van 25 jaar.

Op de schoolpleinen bevindt zich een aantal buitenspeeltoestellen. Deze toestellen zijn allemaal goedgekeurde apparaten die voorzien zijn van een keurmerk. Deze speelattributen worden meerdere keren per jaar door een gemeentelijk medewerker geïnspecteerd. Scholen ontvangen van deze inspectie een logboek. In verband met de veiligheid wordt erop toegezien dat alleen goedgekeurde toestellen door de kinderen worden gebruikt. Bij geconstateerde gebreken aan een toestel, wordt dat niet eerder weer gebruikt dan dat de gebreken zijn verholpen.

In 2020 heeft Visser Bouwmanagement Fryslân de meerjarenonderhoudsplanning geactualiseerd. De daarin geraamde onderhoudskosten zijn voor het bevoegd gezag in principe het uitgangspunt bij het vaststellen van de kosten groot onderhoud ten laste van het bevoegd gezag voor de komende jaren.

Begin schooljaar 2020-2021 zijn de luchtventilatiesystemen op alle scholen getoetst of ze voldoen aan de reguliere geldende gezondheidsrichtlijnen. Dit om de kans op overdracht van het coronavirus binnen de schoolgebouwen te minimaliseren. Op basis van de resultaten is per school een plan van aanpak opgesteld. De geadviseerde aanpassingen zijn opgenomen in de onderhoudsplanning 2021. In september 2020 zijn alle ouders en verzorgers hierover geïnformeerd.

H 6. FINANCIËN

6.1. Inleiding

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van de begroting ligt bij het bestuur. De Commissie Intern Toezicht keurt de begroting goed en de realisatie van de begroting en de bewaking ervan is een taak van de directeur bestuurder. Deze rapporteert op geregelde tijden aan de Commissie Intern Toezicht.

Met de administratiedienstverlener zijn afspraken gemaakt over de periodieke levering van managementinformatie.

6.2. Financiële kaders

Het bestuur heeft minimum- en streefwaarden van belangrijke financiële kengetallen vastgesteld. Elk jaar wordt in de begroting vastgesteld hoe de beschikbare middelen over de scholen en het management worden verdeeld. Bij de verantwoording van de middelen wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen private en publieke gelden.

Er is sprake van een budgetverdeling waarbij de binnenkomende gelden met behulp van verdelingsregels worden gespreid over de diverse budgethouders. De verdelingsregels komen globaal op het volgende neer: Materiële lasten waarop de schooldirecteur invloed heeft worden samen met de daaraan gekoppelde baten op schoolniveau beheerd, loonkosten (en bijbehorende baten) worden bovenschools beheerd waarbij de toedeling gemeten in fte's door de schooldirecteur worden gemonitord. De baten en lasten van de huisvesting worden bovenschools beheerd alsook de baten en lasten voor gezamenlijke inspanningen. Een heel specifiek toewijzing van baten en lasten naar schoolniveau betreft de middelen voor werkdrukvermindering.

Prestatiebox

Deze subsidie is een verzameling van verschillende subsidies zoals de professionalisering schoolleiders, opbrengst gericht werken, professionalisering leraren en cultuur. In 2020 heeft de vereniging € 133.880 aan subsidie prestatiebox ontvangen. De prestatiebox is in 2020 ten behoeve van het personeel ingezet. De component cultuur wordt bij de scholen voornamelijk ingezet in voorstellingen verzorgd door Keunstwurk en OPUS3.

6.3. Treasurybeleid

Het treasurybeleid is vastgesteld binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen voor instellingen voor onderwijs en onderzoek. In het Treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Treasurycommissie. Door deze commissie wordt jaarlijks het Treasuryplan opgesteld en de resultaten en bevindingen worden gerapporteerd aan het bestuur. In 2019 is de gehele effectenportefeuille verkocht en omgezet in liquide middelen.

6.4. Kengetallen

Binnen onze vereniging zijn belangrijke grenswaarden van financiële kengetallen vastgesteld. Deze hebben vooral betrekking op kengetallen over de balanssituatie per 31 december van enig jaar. De Commissie Don maakt hierbij onderscheid tussen een beoordeling van het vermogensbeheer en een beoordeling van het budgetbeheer.

Hieronder staat een overzicht van de kengetallen voor PCBO Ferwerderadiel over de jaren 2019 en 2020.

Overzicht van de financiële kengetallen van de vereniging over 2019 en 2020

	2019	2020
	Realisatie	Realisatie
1. Vermogensbeheer		
Solvabiliteit 2	81,4%	83,0%
Huisvestingsratio	8,3%	4,2%
2. Budgetbeheer		
Rentabiliteit	-0,1%	2,3%
Liquiditeit	2,05	2,38
3. Weerstandsvermogen		
Weerstandsvermogen	35,6%	38,0%

Beoordeling van het vermogensbeheer (balans)

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen inclusief de voorzieningen en het totale vermogen en verschaft zo inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op de langere termijn kan worden voldaan. In de afgelopen jaren werd door het onderwijs veelal een percentage van 50% als eis gesteld. Door de eerder genoemde Commissie Don is de minimeis op 20% gesteld. De vereniging heeft zowel in 2019 als in 2020 een hogere solvabiliteit dan de hierboven genoemde percentages. Dit geeft aan dat de vereniging ruim voldoende in staat is om haar schulden te voldoen. Zou dit kengetal onder de signaleringsgrens vallen, dan zou de vereniging in moeilijkheden kunnen komen om haar schulden te voldoen.

Weerstandsvermogen

Na de invoering van de lumpsumbekostiging heeft het bestuur een grotere zeggenschap gekregen over de inzet van financiële middelen. Tegelijk zijn ook de risico's die onderwijsorganisaties lopen toegenomen. Het bevoegd gezag heeft een globale risicoscan uitgevoerd waarop is besloten dat voor geconstateerde risico's en eventuele restrisico's een minimale buffer aanwezig moet zijn. Een weerstandsvermogen tussen 10% en 40% wordt aanvaardbaar geacht. In 2020 komt de vereniging uit op 38,0% en zit hierbij dus aan de bovengrens van het weerstandsvermogen.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio is de verhouding tussen de huisvestingslasten (inclusief de afschrijvingen gebouwen) en de totale lasten. De huisvestingsratio geeft het aandeel van de totale huisvestingslasten in verhouding van de totale lasten weer. Hierbij wordt een maximum van 10% als norm gehanteerd. De vereniging heeft in 2020 een huisvestingsratio van 4,2% en valt hiermee onder de grens.

Beoordeling van het budgetbeheer

Liquiditeit

De liquiditeit geeft de verhouding aan tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. Het geeft aan in welke mate onze vereniging op de korte termijn aan haar kortlopende schulden kan voldoen. Het bestuur heeft een minimumwaarde vastgesteld van 1,3. De Commissie Don heeft de ondergrens bepaald op 0,5 en de bovengrens op 1,5. De vereniging heeft in 2020 een liquiditeitsratio van 2,38. Zowel in 2019 als in 2020 is de liquiditeitsratio hoger dan 1,3. Dit geeft aan dat de vereniging op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De grens zou niet lager dan 1,3 mogen zijn, want dan zou de vereniging niet op korte termijn aan haar verplichtingen kunnen voldoen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen de winst en het totale vermogen op basis waarvan dit resultaat is gerealiseerd. Het bestuur heeft bepaald dat de rentabiliteitseis nihil is, mits het weerstandvermogen op peil is. Met andere woorden: er wordt geen winst nagestreefd zolang er een voldoende buffer is voor onvoorziene risico's. De rentabiliteit bedroeg 2,3% in 2020 doordat er een positief resultaat behaald is.

Normatief eigen vermogen

De inspectie van het onderwijs heeft een signaleringswaarde ontwikkeld om bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen te signaleren. Deze signaleringswaarde wordt het normatief eigen vermogen genoemd. De aanleiding hiervoor is de conclusie van de inspectie dat de reserves in het onderwijs geleidelijk toenemen.

Vanaf verslagjaar 2020 dient het bestuur verantwoording af te leggen over de hoogte van de reserves. Bij PCBO Ferwerderadiel is op 31 december 2020 geen sprake van een overschrijding van het normatief vermogen.

Onderschrijding normatief vermogen 31-12-2020	
Normatief publiek eigen vermogen	1.606.439
Werkelijk publiek eigen vermogen	1.379.652
Onderschrijding	226.787

6.5. Analyse financiële situatie

De hiervoor genoemde financiële kengetallen voor vermogensbeheer en budgetbeheer geven een goede indicatie van de financiële situatie van onze vereniging. Alle kengetallen voldoen aan de normen van het bestuur en daarmee is de financiële situatie gezond te noemen.

6.6. Analyse resultaat

Het exploitatieresultaat 2020 is € 108.520. Dit positieve resultaat komt door een vrijval in de voorziening groot onderhoud. Deze vrijval groot € 210.000 had betrekking op 2019. In vergelijking met de begroting 2020 is dit een positieve afwijking van € 92.974.

Overzicht van begroting en realisatie 2020 en de realisatie 2019

PCBO Ferwerderadiel	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
3.1 Rijksbijdragen	4.540.389	4.335.890	4.542.901
3.2 Overheidsbijdragen	6.469	32.471	36.482
3.5 Overige baten	114.473	65.000	71.306
3 Opbrengsten	4.661.331	4.433.361	4.650.689
4.1 Personeelslasten	3.736.663	3.588.623	3.805.620
4.2 Afschrijvingen	159.318	162.841	160.735
4.3 Huisvestingslasten	357.713	331.776	156.312
4.4 Overige lasten	467.148	334.575	419.523
4 Kosten	4.720.842	4.417.815	4.542.190
5.1 Rentebaten	52.658	0	21
5 Financiële baten en lasten	52.658	0	21
Resultaat	-6.853	15.546	108.520

De baten zijn in 2020 4,9% hoger uitgevallen dan begroot. Daar staat tegenover dat de kosten 2,8% hoger uitvallen dan is voorzien. De stijging is volledig toe te schrijven aan de personele lasten. De personele lasten stijgen met € 217.000 en de overige lasten dalen met € 92.600. In een van de volgende paragrafen zal de reden van deze stijging, veelal voortkomend uit meerdere cao-wijzigingen, worden toegelicht.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

Overzicht van begroting en realisatie van baten 2020

PCBO Ferwerderadiel	Begroting 2020	Realisatie 2020	Vershil
3.1 Rijksbijdragen	4.335.890	4.542.901	207.011
3.2 Overheidsbijdragen	32.471	36.482	4.011
3.5 Overige baten	65.000	71.306	6.306
3 Opbrengsten	4.433.361	4.650.689	217.328

De totale baten zijn € 217.328 hoger dan begroot. Een groot gedeelte hiervan betreft de hogere Rijksbijdragen.

3.1 Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen zorgen door de herziene bekostigingsbeschikkingen die zijn afgegeven, voor een stijging van € 115.221 ten opzichte van de begroting. In 2020 zijn herziene beschikkingen afgegeven voor de Rijksbijdragen materieel en personeel waarin aangepaste bekostigingsvariabelen, onder andere in verband met compensatie cao-vergoedingen, zijn verwerkt. Hierdoor zijn de Rijksbijdragen gestegen ten opzichte van de begroting in 2020.

Tegenover de hogere personele bekostiging staan hogere loonkosten. Naast afspraken over werkdruggelden zijn er afspraken gemaakt over de salarissen. Onderwijzend en ondersteunend personeel krijgen een structurele loonsverhoging van 4,5% (op 1 januari 2020) en een eenmalige uitkering van € 875 bruto bij een voltijd baan in februari 2020, de rest ontvangt de bonus naar rato. Deze eenmalige uitkering is reeds via een beschikking ontvangen eind 2019. De verantwoording van die gelden loopt via de resultaatsbestemming van 2019. Doordat de gelden op deze manier verantwoord dienen te worden, werd het resultaat over 2019 dus positief beïnvloed, terwijl een deel van die kosten in januari en februari 2020 gemaakt moesten worden (resultaat 2020 hierdoor negatief beïnvloed). Verder hebben alle medewerkers in december 2020 een extra eindejaarstoelage ontvangen van 0,7% van het bruto jaarsalaris van 2020.

3.2 Overige overheidsbijdragen

De subsidie van de Provincie Fryslân voor de ondersteuning van de Friese taal was iets hoger dan verwacht.

3.5 Overige baten

Vanaf de zomervakantie 2020 is er een medewerker gedetacheerd, waardoor er extra gelden binnenkomen. Daar tegenover staat dat veel inkomsten van verhuur van gebouwen niet gegenereerd konden worden in verband met Covid-19. Per saldo is er € 6.300 meer ontvangen dan begroot.

Lasten

Overzicht van begroting en realisatie van lasten 2020

PCBO Ferwerderadiel	Begroting 2020	Realisatie 2020	Vershil
4.1 Personeelslasten	3.588.623	3.805.620	216.997
4.2 Afschrijvingen	162.841	160.735	-2.106
4.3 Huisvestingslasten	331.776	156.312	-175.464
4.4 Overige lasten	334.575	419.523	84.948
4 Kosten	4.417.815	4.542.190	124.375

De totale lasten overschrijden de begroting met € 124.375.

In hierna volgende paragrafen worden de separate kostensoorten nader toegelicht.

4.1 Personeelslasten

Overzicht van begroting en realisatie van personeelslasten 2020

PCBO Ferwerderadiel	Realisatie 2020	Begroting 2020	Vershil
4.1 Personeelslasten			
Loonkosten	4.030.613	3.590.397	440.216
Overige personele lasten	93.821	125.375	-31.554
Uitkeringen	-318.814	-127.149	-191.665
	3.805.620	3.588.623	216.997

De overschrijding wordt voor ruim € 175.000 veroorzaakt door salarissen. Dit zijn incidentele betalingen uit de arbeidsvoorwaardelijke ruimte van 2019. Dit betreft eenmalig € 875 bruto naar rato van dienstverband en een uitkering van 33% van het nieuwe maandsalaris. Dit is van toepassing geweest voor alle personeelsleden.

Daarnaast is in de nieuwe cao per 1 januari 2020 afgesproken dat de brutolonen van al het personeel met 4,5% stijgen. Bij het opstellen van de begroting is dit niet meegenomen in de personeelslasten, omdat dit destijds niet bekend was. Een deel van deze cao-loonstijging zat al in de personele bekostiging van 2019-2020.

4.2 Afschrijvingslasten

De afschrijvingen zijn nagenoeg gelijk gebleven aan de realisatie 2019 en de begroting 2020.

4.3 Huisvestingslasten

Overzicht van begroting en realisatie van huisvestingslasten 2020

PCBO Ferwerderadiel	Realisatie 2020	Begroting 2020	Vershil
4.3 Huisvestingslasten			
Onderhoud	64.137	62.087	2.050
Gas & elektriciteit	63.120	53.725	9.395
Schoonmaak	13.182	6.100	7.082
Overige huisvestingslasten	15.873	209.864	-193.991
	156.312	331.776	-175.464

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot, circa € 175.500. Dit komt voornamelijk door de post overige huisvestingslasten. Binnen deze post valt de vrijval binnen de voorziening groot onderhoud. Deze vrijval groot € 210.000 had betrekking op 2019.

In verband met de maatregelen tegen Covid-19 zijn de schoonmaakkosten € 7.000 hoger dan begroot. De kosten voor energie vielen tegen ten opzichte van begroot, maar zijn gelijk aan realisatie 2019.

4.4 Overige lasten

Overzicht van begroting en realisatie van overige lasten 2020

PCBO Ferwerderadiel	Realisatie 2020	Begroting 2020	Vershil
4.4 Overige lasten			
Administratie & beheer	92.709	83.250	9.459
Leermiddelen, ICT & reproductie	239.536	180.175	59.361
Abonnementen, contributies	45.184	33.450	11.734
Private lasten (o.a. schoolreizen)	36.690	37.700	-1.010
	414.119	334.575	79.544

In de administratieve lasten vallen de kosten van het administratiekantoor iets hoger uit, € 3.000 in verband met extra verloningen in het onderwijs ten opzichte van het contract. In de beheerslasten zijn de kosten voor een functionaris gegevensbescherming en het lidmaatschap VTOI € 3.400 hoger dan begroot. Het contract is inmiddels opgezegd en zal anders worden ingevuld.

De reproductiekosten zijn € 32.000 hoger dan begroot. Dat zit in de niet begrote ICT-kosten. Er worden steeds meer digitale leermiddelen en licenties gebruikt. De hefboomwerking met traditionele leermiddelen is wel al ingezet, maar in de praktijk wordt er nog veel naast elkaar gedaan. Deze trend wordt versterkt doordat in de tijd van schoolsluiting door Covid-19 veel huiswerk is gereproduceerd uit de bestaande leermethode.

H 7. TOEKOMSTPARAGRAAF

Bestuurlijke ontwikkelingen

Strategisch beleid

In 2017 is het vorige Strategisch Beleid geëvalueerd en is het Strategisch Beleidsplan 2017-2021 'Zijn wie je bent' vastgesteld.

PCBO Ferwerderadiel is trots op de bereikte resultaten van de afgelopen jaren. Bij de totstandkoming hebben meerdere geledingen actief geparticipeerd.

Ondanks dat het bestuur nastreeft om als zelfstandige organisatie te blijven voortbestaan om ons doel – het in stand houden en bevorderen van kwalitatief goed christelijk onderwijs in onze dorpen – te realiseren, gebiedt de realiteit van de daling van het aantal leerlingen ons om daarop te anticiperen. In 2019 is het proces gestart om de mogelijkheden van samenwerking met andere organisaties te onderzoeken. Wanneer wij spreken over samenwerking, maken we een onderscheid tussen samenwerking op bestuurlijk niveau en samenwerking op operationeel niveau.

Bestuurlijk niveau

In 2020 zijn de gesprekken op bestuurlijk niveau met PCBO Dantumadeel doorgedaan en is samen met PCBO Dantumadeel een intentieverklaring opgesteld om de komende jaren stapsgewijs intensiever met elkaar te gaan samenwerken en dat, daaruit voortvloeiend, uiterlijk na 3,5 jaar een fusieonderzoek tussen beide verenigingen zal worden gestart.

Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- Dat de identiteit van beide verenigingen goed op elkaar aansluit;
- Dat beide verenigingen relatief klein zijn en dat de bestuurlijke kwetsbaarheid groter wordt;
- Dat het voor kleine organisaties steeds moeilijker wordt om het onderwijs te organiseren;
- Dat beide directeuren-bestuurders het voornemen hebben om nog ongeveer 5 jaar te blijven werken.

Echter, door alle beperkingen door Corona hebben de meeste geplande gezamenlijke activiteiten helaas geen doorgang kunnen vinden. Deze zijn doorgeschoven naar 2021.

Operationeel niveau

De openbare scholen binnen de gemeente Ferwerderadiel zijn gevestigd in Ferwert en Hallum. Met Onderwijsgroep Elan zijn in 2020 gesprekken gevoerd naar aanleiding van de vragen vanuit het dorp om de mogelijkheden van samenwerking tussen beide scholen in Hallum verder te onderzoeken. Hiertoe is in 2020 een draagvlakonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan worden als gevolg van Corona pas in 2021 besproken met de achterbannen waardoor besluitvorming over een mogelijk fusieproces niet in 2020 kon plaatsvinden.

Verder is er regelmatig overleg over zaken die de scholen in de dorpen raken. Een goede verstandhouding met onze burens is belangrijk.

Onze scholen profileren zich daarom als aantrekkelijke open christelijke scholen waar christelijke en niet-christelijke ouders vol vertrouwen hun kinderen onderwijs laten volgen. Doordat we als vereniging kleiner zijn dan veel onderwijsinstellingen, zijn we samen met onze keuze voor identiteit herkenbaarder.

H 8. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

De leerlingendaling als gevolg van de krimp zal de komende jaren doorzetten. In algemene zin komen er door de leerlingendaling steeds minder financiële middelen ter beschikking van het onderwijs. Om het tekort aan beschikbare leerkrachten op te vangen, worden er geen leerkrachten ontslagen en wordt waar mogelijk uitbreiding van het personeelsbestand nagestreefd. Hiermee kan het natuurlijk verloop en het tekort aan vervangers worden opgevangen. In 2021 zal ook de extra subsidie vanuit het Nationaal Programma Onderwijs gedeeltelijk worden gebruikt om nieuwe uitval van lessen door een tekort aan leerkrachten tegen te gaan. De verplichtingen die hieruit voortvloeien worden opgevangen door het natuurlijk verloop de komende jaren. Op deze wijze wordt voorkomen dat er meer leerachterstanden ontstaan en kunnen de door Corona veroorzaakte achterstanden effectiever worden weggewerkt.

In deze paragraaf wordt de wijze waarop de vereniging omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid weergegeven. Hierbij wordt inzicht gegeven in een aantal kengetallen op het te verwachten exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

Overzicht kengetallen, realisatie 2020 en begroting 2021-2023

	2020	2021	2022	2023
	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
1. Vermogensbeheer				
Solvabiliteit 2	83,0%	83,9%	84,8%	84,1%
Huisvestingsratio	4,2%	9,6%	9,6%	9,6%
2. Budgetbeheer				
Rentabiliteit	2,3%	0,8%	-0,3%	-1,8%
Liquiditeit	2,38	2,58	3,26	3,29
3. Weerstandsvermogen				
Weerstandsvermogen	38,0%	39,2%	39,8%	38,4%
4. Personeels- en leerlingkengetallen				
FTE Directie	3,90	3,90	3,90	3,90
FTE OP	39,96	34,62	34,31	34,31
FTE OOP	9,61	9,54	8,81	8,81
FTE Totaal	53,47	48,06	47,02	47,02
Aantal leerlingen (t-1)	664	646	642	630

Toelichting

De bovenstaande kengetallen geven de personele bezetting in FTE weer exclusief vervanging. In de meerjarenbegroting daalt de rentabiliteit de komende jaren en laat het weerstandsvermogen een lichte stijging zien.

Overzicht meerjarenbalans, realisatie 2020 en begroting 2021-2023

Meerjarenbalans	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1.2 Materiële vaste activa	1.390.522	1.434.349	1.310.943	1.197.536
1.5 Vorderingen	264.352	264.352	264.352	264.352
1.7 Liquide middelen	679.587	760.990	1.030.246	1.039.761
Totaal activa	2.334.461	2.459.691	2.605.541	2.501.649
2.1 Eigen Vermogen	1.767.934	1.806.341	1.791.733	1.712.457
2.2 Voorzieningen	169.625	256.448	416.906	392.290
2.4 Kortlopende schulden	396.902	396.902	396.902	396.902
Totaal passiva	2.334.461	2.459.691	2.605.541	2.501.649

Toelichting

De resultaten van de meerjarenbegroting zijn in het eigen vermogen verwerkt. In de materiële vaste activa zijn de meerjareninvesteringen en de afschrijvingen voor de komende jaren verwerkt. Hierbij is rekening gehouden met de stand van de liquide middelen. De ruimte hierin zal bepalen welke investeringen uitgevoerd kunnen worden en welke niet, of later. In de voorzieningen is rekening gehouden met de begrote dotatie aan de voorziening onderhoud en de kosten voor het groot onderhoud die ten laste van de voorziening onderhoud gebracht worden.

Overzicht meerjarenexploitatie, realisatie 2020 en begroting 2021-2023

Meerjaren exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
3.1 Rijksbijdragen	4.542.901	4.499.721	4.443.800	4.394.536
3.2 Overheidsbijdragen	36.482	6.549	6.549	6.549
3.5 Overige baten	71.306	96.500	56.500	56.500
Totaal baten	4.650.689	4.602.770	4.506.849	4.457.585
4.1 Personeelslasten	3.805.620	3.624.440	3.589.666	3.621.407
4.2 Afschrijvingen	160.735	154.888	151.115	136.050
4.3 Huisvestingslasten	156.312	403.460	399.076	397.804
4.4 Overige lasten	419.523	381.575	381.600	381.600
Totaal lasten	4.542.190	4.564.363	4.521.457	4.536.861
Saldo baten en lasten	108.499	38.407	-14.608	-79.276
5 Financiële baten en lasten	21	0	0	0
Resultaat	108.520	38.407	-14.608	-79.276

Toelichting

In de meerjarenexploitatie is rekening gehouden met de geformuleerde doelstellingen, activiteitenplannen, de meerjareninvesteringsplannen, het onderhoudsplan en het meerjarenbestuursformatieplan.

Bij het opmaken van deze meerjarenbegroting is nog niet geanticipeerd op de cijfermatige resultaten, die de komende jaren een negatief beeld laten zien. In 2021 zal hierop worden ingespeeld. In 2020 is de financiële administratie gefinetuned waardoor er duidelijker zicht is ontstaan op de verhouding tussen uitgaven en begroting. Uitgangspunt blijft dat er op een klein positief resultaat kan worden gekoerst, om ook in de komende jaren niet in de problemen te komen. Zoals hierboven geschetst, betekent dit dat ook voor 2022 en verder anticiperende maatregelen genomen dienen te worden.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

De interne beheersing van de processen en de risico's binnen de vereniging is primair een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen en de risico's. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats en vanuit het administratiekantoor Preadyz, onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De directeur-bestuurder, ondersteund door een adviseur van Preadyz, bewaakt tevens de opvolging van de door de externe accountant, medewerkers van Preadyz en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing en rapporteert hierover minimaal twee keer per jaar.

Het bestuur is van mening dat het gehele stelsel van het interne risicobeheersings- en controlesysteem bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de vereniging.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Hoewel er in 2020 meer middelen naar het primair onderwijs zijn gegaan, blijft de mismatch tussen de rijksbekostigde en de werkelijke personele lasten een groot financieel risico. Dit geldt zeker voor een kleine organisatie als de onze. Een weloverwogen aanstellingsbeleid beperkt dit risico, maar staat tegelijk haaks op de noodzaak om nieuw personeel te zoeken en te binden.

De krimp van het aantal leerlingen in onze regio zet door, maar een groter negatief effect betreft de krapte op de arbeidsmarkt. Het tekort aan leerkrachten is ook in onze regio groot. Het effect is dat er een inzet en wellicht uitbreiding van het vaste personeelsbestand zal moeten plaatsvinden om in de benodigde vervangingsbehoefte te kunnen voorzien.

Een ander risico betreft de vereenvoudiging van de bekostiging van het primair onderwijs. Scholen voor het basisonderwijs krijgen vanaf 1 januari 2023 een basisbedrag per leerling en school. De volledige bekostiging wordt vanaf dat moment per kalenderjaar vastgesteld. Onduidelijk is wat de effecten van deze vereenvoudiging zijn. Gedurende de overgangperiode van drie jaar zal ook PCBO Ferwerderadiel zich hierop kunnen aanpassen.

De uitbraak van het Coronavirus heeft op de hele wereld een flinke impact, zo ook op het onderwijs. Het onderwijs wordt sinds 16 maart 2020 op afstand gegeven, wat van zowel leerlingen als collega's flinke aanpassingen vereist. De eindtoets van groep 8 gaat niet door. Verwacht wordt dat de financiële gevolgen overzichtelijk zijn. De Rijksoverheid continueert de bekostiging waardoor de salarissen aan medewerkers en vaste lasten kunnen worden betaald. De impact van het Coronavirus op de totale financiële positie beïnvloedt de continuïteit van de organisatie naar verwachting niet. We verwachten geen liquiditeitsproblemen en geen significante impact op het exploitatieresultaat 2020.

Bijlage 1 Verslag Commissie Intern Toezicht 2020

Inleiding

Met dit jaarverslag legt de Commissie Intern Toezicht van de vereniging PCBO Ferwerderadiel verantwoording af van haar werkzaamheden in het kalenderjaar 2020. De Commissie Intern Toezicht (CIT) is het toezichthoudend orgaan binnen de vereniging en heeft de volgende taken:

- **toezichthoudende taak op bestuur en organisatie van PCBO Ferwerderadiel**
- **klankbord- en adviestaak voor bestuur en organisatie**
- **verantwoording afleggen aan de leden van de vereniging**

De verhoudingen tussen het Bestuur en de CIT alsmede hun taken en hun bevoegdheden zijn (deels) statutair bepaald en vastgelegd. Deze documenten bestaan onder meer uit de statuten van de vereniging en het Toezichtkader. De documenten zijn te raadplegen op de website www.pcbo-ferwerderadiel.nl.

In dit verslag geeft de Commissie Intern Toezicht informatie over de uitoefening van de bij de Commissie belegde taken en bevoegdheden.

Samenstelling en governance

De samenstelling van de Commissie Intern Toezicht in 2020 is als volgt:

Voorzitter: dhr. M. Bron

Algemeen lid: mw. S. Soepboer-Paulussen

Algemeen lid: mw. J. Hellema-Galema (vanaf juni 2020)

Met de huidige governancestructuur beschikt PCBO Ferwerderadiel over een formele (organieke) scheiding tussen toezicht en bestuur en voldoet zij aan de eisen van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur'. Tevens onderschrijft de vereniging de 'Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs' van de PO-raad. De bestuurders en toezichthouders zijn dan ook aanspreekbaar op de toepassing ervan.

Werkwijze

De Commissie Intern toezicht vergaderde in 2020 zes keer regulier. Deze vergaderingen werden vanwege de coronacrisis steeds online gehouden. Tijdens de vergaderingen werd naast de uitoefening van taken en bevoegdheden de (algemene) gang van zaken besproken. Daarnaast zijn er een aantal verplichte vergaderingen in andere samenstelling dan Commissie intern toezicht en bestuur.

Het doel is om vanuit de CIT een actieve bijdrage te leveren aan de strategische ontwikkeling van PCBO Ferwerderadiel. Om een adequaat en professioneel toezicht te borgen is PCBO Ferwerderadiel lid van de Vereniging van Toezichthouders In Onderwijsinstellingen (VTOI). De CIT kan bij de VTOI terecht voor ondersteuning op het vlak van goed en professioneel toezicht. In het kader van de horizontale dialoog voert de Commissie Intern Toezicht jaarlijks gesprekken met de voltallige GMR (thematisch), en één keer per jaar met de voorzitter van de GMR. Daarnaast is er een jaarlijks gesprek met de schooldirecteuren. De Commissie Intern Toezicht evalueert daarnaast jaarlijks haar eigen functioneren in een eigen vergadering en legt dit vast in een evaluatieverslag.

Werkgeversrol

De Commissie Intern Toezicht hanteert een jaarlijkse cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder. In het jaar 2020 hebben we door de coronacrisis geen jaargesprek kunnen houden in omstandigheden die wij daarvoor geschikt achten. Samen hebben we dan ook besloten het gesprek in 2021 te houden.

Specifieke taken en bevoegdheden

De Commissie Intern Toezicht oefent specifieke taken en bevoegdheden uit. Deze taken en bevoegdheden zijn in vier aandachtsgebieden te verdelen:

A. Zaken die de Commissie Intern Toezicht betreffen

Betreft	Datum	Opmerking(en)
Evaluatie en voltallig maken CIT	Voorjaar 2020; ALV 24 juni 2020	Werven en benoeming nieuw lid CIT

B. Werkgeverschap over de directeur-bestuurder van de vereniging

Betreft	Datum	Opmerking(en)
Jaargesprek	Niet plaats gevonden in 2020	Uitgesteld in 2020. Dit staat gepland in eerste kwartaal 2021

C. Zaken die het Bestuur van de vereniging betreffen

Betreft	Datum	Opmerking(en)
Overleg GMR Voorzitter	april 2020	I.v.m. Corona heeft overleg alleen met Voorzitter GMR plaatsgevonden.
Jaarlijks Overleg directeuren	15 april 2020	Informatief, Via teams
ALV	24 juni 2020	Ondanks Corona door laten gaan. O.a. gesproken over samenwerking PCBO Dantumadiel.

D. Overige specifieke zaken die de goedkeuring van de Commissie Intern Toezicht behoeven

Betreft	Datum	Opmerking(en)
Cyclisch Vergadering Bestuur en CIT	2020	6 keer vergaderd over: Goedkeuren begroting, jaarrekening, bestuursverslag en de naleving wettelijke voorschriften; verder: aanwijzing accountant, onderwijskwaliteit, strategie, Hrm / personeel en organisatie.

De specifieke taken en bevoegdheden in het bovenstaand schema zijn ontleend aan de Statuten en het Toezichtkader. De opsomming is niet limitatief.

Toelichting werkzaamheden 2020

De Commissie Intern Toezicht heeft zich het afgelopen jaar voornamelijk beziggehouden met het ondersteunen en faciliteren van de bestuurder bij het managen van de coronacrisis. Thema's zoals HRM/ verzuim en onderwijskwaliteit zijn in dit jaar extra aan bod gekomen. Dat past goed bij de kijkrichting en de speerpunten die we als Commissie intern toezicht voor dit jaar hebben gesteld in het begin van het schooljaar 2020.

Wat betreft het financiële toezicht hebben we door de interventies gemaakt in 2019 een zeer sterke verbetering gezien. We hebben op meerdere onderwerpen op hoofdlijn als klankbord gefungeerd en adviezen gegeven denk hierbij aan zaken als samenwerkingsschool Hallum, intentie Samenwerking Dantumadiel en op financieel gebied. Doel is altijd om kwaliteit van onderwijs te borgen en gezonde duurzame Vereniging te zijn. De ingezette intentieverklaring met onze eventuele strategische partner PCBO Dantumadiel zijn door de reeds eerder genoemde corona crisis in 2020 op een lager pitje gezet.

In Q3 en Q4 van 2021 gaan we hier mee verder. In juni 2020 is mw. Janneke Hellema-Galema toetreden tot CIT. Dit heeft tot een positieve input van de CIT geleid en de CIT is erg blij met deze versterking.

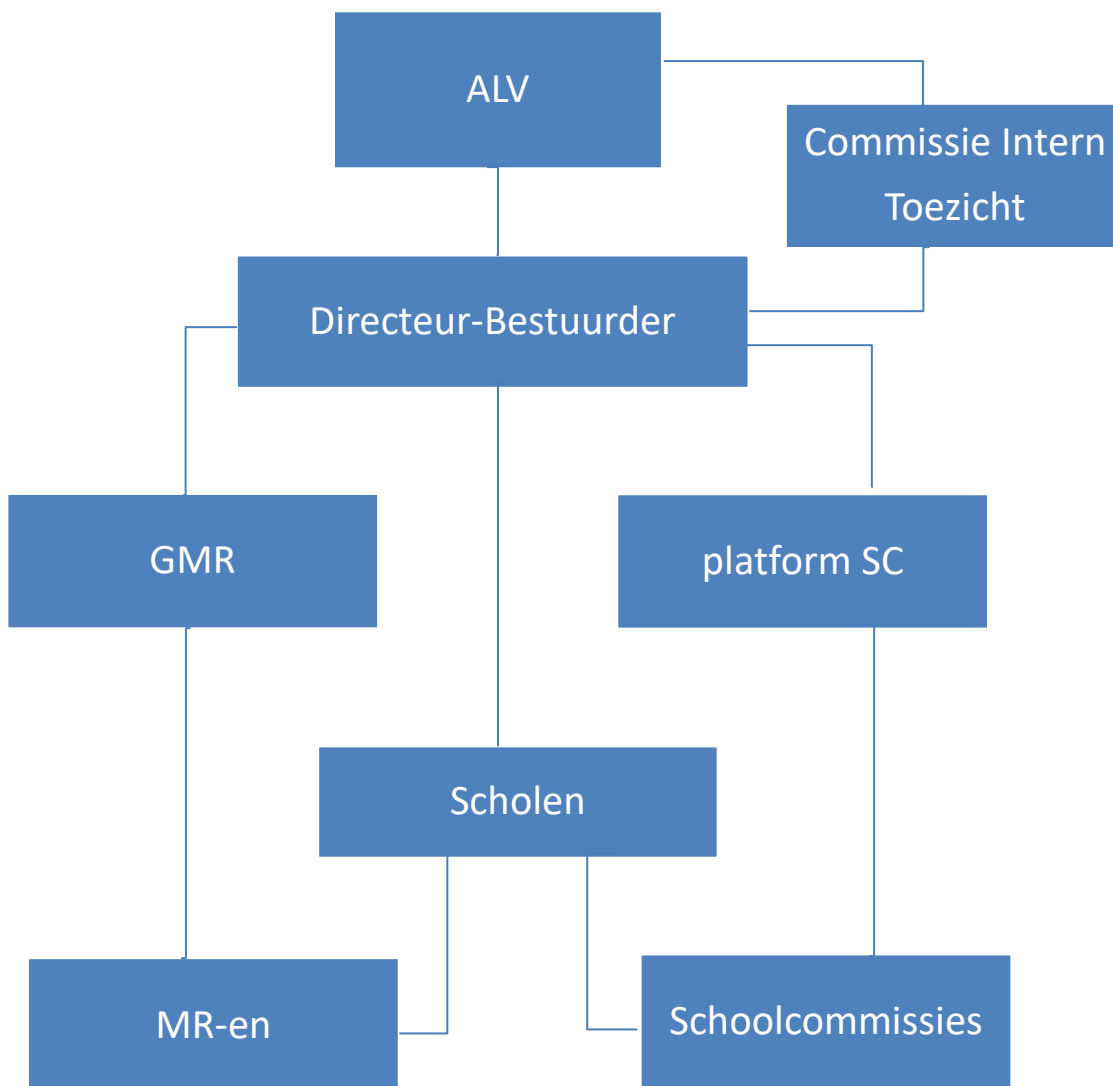
Ter afsluiting

Afrondend willen we ons positief uitspreken over alle medewerkers, ouders en leerlingen van PCBO Ferwerderadiel in de uiterst bijzondere omstandigheden van 2020 heeft iedereen enorm veel energie, creativiteit en vakmanschap geleverd waardoor ons onderwijs toch op een zeer acceptabel niveau is gebleven.

Met vriendelijke groet,

M. Bron,
S. Soepboer-Paulussen
J. Hellema-Galema.

Bijlage 2 Organogram PCBO Ferwerderadiel

Bijlage 3 Locaties scholen PCBO Ferwerderadiel

Vereniging PCBO Ferwerderadiel

Directeur-Bestuurder: dhr. B.P. Mooibroek
Bezoekadres: De Streek 4, 9172 NJ Ferwert
Postadres: Postbus 20, 9074 ZL Hallum
Telefoon: 0518 - 412489
telefoon: 06-55746414
e-mail: bmooibroek@pcbo-ferwerderadiel.nl

1. *Christelijke basisschool "De Welle" - Burdaard*
Directeur: Mevr. E. Leffring
Adres: Schoolstraat 10 - 9111 HH
Telefoon: 0519 - 332525
e-mail: welle@pcbo-ferwerderadiel.nl

2. *Christelijke basisschool "De Ikker" - Blije*
Directeur: Mevr. E. Leffring
Adres: Farrewei 16 a - 9171 LM
Telefoon: 0519 - 561247
e-mail: ikker@pcbo-ferwerderadiel.nl

3. *Christelijke basisschool "Op Streek" - Ferwert*
Directeur: dhr. J.W. Eelkema
Adres: De Streek 4 - 9172NJ / Postbus 6 - 9172 ZS
Telefoon: 0518 - 411229
e-mail : opstreek@pcbo-ferwerderadiel.nl

4. *Christelijke basisschool "It Fundamint" - Hallum*
Directeur: dhr. E. Sprenger
Adres: Offingaweg 32 - 9074 AK / Postbus 20 - 9074 ZL
Telefoon: 0518 - 431219
e-mail: esprenger@pcbo-ferwerderadiel.nl

5. *Christelijke basisschool "Aasterage" - Marrum*
Directeur: dhr. J.W. Eelkema
Adres: Ringweg 26 - 9073 HH / Postbus 13 - 9073 ZK
Telefoon: 0518 – 411410
e-mail: aasterage@pcbo-ferwerderadiel.nl

Bijlage 4 Bestuurssamenstelling per 1-8-2020

Overzicht bestuursleden PCBO Ferwerderadiel per 1-8-2020

Naam:	Functie:	Ingangsdatum schooljaar:		Nevenfuncties
B.P. Mooibroek	Directeur-Bestuurder	1-8-2015		Eigenaar BPO-organisatieadvies

Overzicht leden Commissie Intern Toezicht PCBO Ferwerderadiel per 1-8-2020

Naam:	Functie:	Ingangsdatum jaar:	Tot:	Nevenfuncties
Martinus Bron	Voorzitter	2018	Medio 2022	DGA BronSnijder Woninginrichting
Sandra Soepboer-Paulussen	Secretaris	2017	Medio 2021	Gedragwetenschapper Rondomzorg Leeuwarden
Janneke Hellema-Galema	Lid	2020	Medio 2024	